

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

**Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін**

С. О. Омельченко

«27» червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ І НАУКИ
підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

спеціальності 035 Філологія

предметної спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури
(переклад включно)), перша англійська))

за освітньо-професійною програмою Філологія (Германські мови та
літератури (переклад включно)), перша англійська))

мова навчання українська

Слов'янськ - 2022 р.

Розробники:

Ємельяненко Г.Д. - доктор філософських наук, професор кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Рецензенти:

Цибулько Л.Г. - доктор педагогічних наук, професор, доцент, в.о. завідувача кафедри педагогіки ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Абизова Л.В. - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол № 10 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ д.філос.н., проф. Федь В.А.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно))

Керівник групи забезпечення _____ к. філол. н., доц. Роман В.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.
протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2 самостійної роботи здобувача - 4	16 год.	6 год.
	Практичні	
	14 год.	4 год.
	Самостійна робота	
	год. 60	год. 80
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти і науки» є формування у здобувачів цілісного розуміння освіти і науки як вагомих інститутів сучасного суспільства та невід’ємної складової процесу соціалізації особистості, природи та сутності освіти, логіки історичного розвитку освітнього простору на різних етапах цивілізаційного устрою, освоєння здобувачами базових знань з методології, методики та організації наукової діяльності.

**2. Матриця компетентностей, програмних результатів навчання, результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкова)
«Філософія освіти і науки»**

Компетентності, які формулюються з посиланням на шифр відповідно до освітньої програми	Результати навчання з посилання на шифр відповідно до освітньої програми	Методи навчання	Методи контролю
<p>ЗК2 – Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК3 – Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК4 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК7 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК11 – Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК12 – Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК1 – Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>СК3 – Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>СК4 – Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного</p>	<p>ПРН1 – Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРН2 – Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН3 – Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН7 – Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні</p>	<p><i>Словесні методи:</i> інтерактивні лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії, лекції-демонстрації за допомогою мультимедійної дошки);</p> <p><i>практичні методи:</i> практичні заняття (дискусії, мозковий штурм, публічні виступи, презентації, захист результатів виконання групових або індивідуальних завдань (проектів), підготовка есе);</p> <p><i>наочні методи:</i> методи спостереження, ілюстрації (схеми), демонстрації (відеофільми, слайди, діафільми), екскурсії, презентації, розробка ментальних карт.</p>	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, есе, наукове повідомлення, доповідь, презентації, виконання самостійних та контрольних завдань, залік.</p>

<p>матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>СК5 – Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>СК7 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p>	<p>напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН9 – Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>ПРН12 – Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН13 – Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p>		
---	--	--	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1 Філософія освіти в структурі філософських знань.	24	2	2	-	-	20	22	2	-	-	-	20
Тема 2. Феномен освіти в історико-філософському дискурсі.	4	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Тема 3. Освіта як вид духовного виробництва і соціальний інститут.	24	2	2	-	-	20	20	-	-	-	-	20
Тема 4. Феномен особистості і філософське осмислення можливостей освіти.	4	2	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Тема 5. Наука в культурі сучасної цивілізації	14	2	2	-	-	10	22	-	2	-	-	20
Тема 6. Виникнення науки і основні стадії її розвитку	4	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Тема 7. Логічна структура науки	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Методологічний арсенал науки	14	2	2	-	-	10	20	-	-	-	-	20
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	6	4	-	-	80

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Філософія освіти в структурі філософських знань.	2	2
2	Феномен освіти в історико-філософському дискурсі	2	2
3	Освіта як вид духовного виробництва і соціальний інститут	2	-
4	Феномен особистості і філософське осмислення можливостей освіти	2	-
5	Наука в культурі сучасної цивілізації	2	-
6	Виникнення науки і закономірності її розвитку	2	2
7	Логічна структура науки	2	-
8	Методологічний арсенал науки	2	-
Разом		16	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Проблемне поле філософії освіти	2	-
2	Історико-філософські контексти науки і освіти	2	-
3	Освіта в глобалізованому світі	2	-
4	Освіта і особистість: сучасні вимоги до ролі вчителя в освітньому процесі	2	2
5	Наука в культурі сучасної цивілізації	2	2
6	Динаміка наукового знання	2	-
7	Методологія наукового дослідження	2	-

Разом		14	4
--------------	--	-----------	----------

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Освіта як феномен культури та соціальний інститут	20	20
2	Інновації в сучасній освіті: перспективи ризику - сподівання	20	20
3	Проблеми академічної доброчесності в сучасному освітньо-науковому просторі	10	20
4	Етичні аспекти науки XXI століття	10	20
Разом		60	80

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 -100 балів	відмінно	зараховано
89 - 75 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	

0 - 25 балів	неприйнято	не зараховано
--------------	------------	---------------

«Зараховано» (90-100 балів) - виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, наявного в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, уміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

«Зараховано» (75-89 балів) - виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності.

«Зараховано» (60-74 балів) - виставляється за посередні знання навчального матеріалу, недостатньо аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час виконання практичних завдань.

«Незараховано» (26-59 балів) - з можливістю повторного складання заліку, виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.

«Незараховано» (0-25 балів) - з обов'язковим повторним вивченням курсу навчальної дисципліни, виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися під час виконання практичних завдань, незнання основних фундаментальних положень

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т.1.	2	1	5	2	6	5
Т.2.	2	1	5	2	6	5
Т.3.	2	1	5	2	6	5
Т.4.	2	1	5	2	6	5
Т.5.	2	1	5	2	6	5
Т.6.	2	1	5	2	6	5
Т.7.	2	1	-	-	6	5
Т.8.	2	1	5	2	7	3

Разом	16	8	35	14	49	38
--------------	-----------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т.1.	5	1	-	-	7	5
Т.2.	5	1	-	-	7	5
Т.3.	-	-	-	-	7	5
Т.4.	-	-	15	7	7	5
Т.5.	-	-	15	7	7	5
Т.6.	5	1	-	-	7	5
Т.7.	-	-	-	-	7	5
Т.8.	-	-	-	-	6	8
Разом	15	3	30	14	55	43

Залік передбачає зарахування здобувачеві балів, накопичених упродовж семестру за результатами поточного оцінювання з навчальної дисципліни. За наявності у здобувача не менше 60 балів залік зараховується. Здобувач має право (за бажанням) підвищити власний результат оцінювання в балах із навчальної дисципліни шляхом виконання завдань самостійної роботи, але не пізніше ніж до початку екзаменаційної сесії.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія), усного,

письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (повідомлення, презентація, есе, ментальна карта, таблиця), семестровий залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти, 3-тє видання, виправлене та доповнене. Львів: “Новий Світ-2000”, 2020. – 296 с.
2. Пінкер Стівен. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки та прогресу. Київ : Наш формат, 2019. 560 с.
3. Свааб Дік. Наш творчий мозок / пер. з нїм. Святослава Зубченка. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 463 с.
4. Скіннер Кріс. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного / пер. з англ. Г. Якубовська. Харків : РанокФабула, 2020. 272 с.
5. Філософія освіти і науки // Філософія освіти і науки: навч. посіб. / І.С. Алексейчук та ін. – 2-ге вид. переробл. та доповн. – Слов’янськ, 2019. – 365.
6. Philosophy of Education and Science // Philosophy of Education and Science. Teaching manual guide / I. S. Aleksyichuk and others. 2nd edition, reworked and enlarged. Sloviansk, 2019. 210 p.
7. Філософія освіти : навчальний посібник. – 2-ге видання / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. – 348 с.
8. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.

Допоміжна

1. Вінчестер Саймон. Перфекціоністи. Як інженери створили сучасний світ / пер. з англ. Є. Даскал. Харків : Віват, 2019. 448 с.
2. Гьосле В. Кав’ярня мертвих філософів. Київ : Новий Акрополь, 2020. 256 с.
3. Малярчук Є. Філософія і педагогіка. Київ : Дух і Літера, 2019. 344 с.
4. Національний освітньо-науковий глосарій. Київ: ТОВ «КО НВІ ПРИНТ», 2018. 524с.
5. Філософія науки: підручник. І. С. Добронравова та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет». 2018. 255 с.

6. Філософські засади коригування вітчизняного освітнього простору. Сучасна освіта – доступність, якість, визнання: збірник наукових праць XI Міжнародної науково-методичної конференції, 13–14 листопада 2019 року, м. Краматорськ. під заг. ред. С. В. Ковалевського. Краматорськ: ДДМА, 2019. С. 11 – 13.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотеки: <http://www.lib.com.ua/> <http://slav-library.dn.ua/>
2. Енциклопедії і
довідники: <http://vesna.sammit.kiev.ua/> <http://www.slovnyk.org/Ink/dic.html>
3. Огнев'юк В. О. Ідея освіти [Електронний ресурс] В.О. Огнев'юк. Освітологічний дискурс. № 1. Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/osdys/2010_1/10ovoio.pdf
4. Освіта України в ХХІ столітті: проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс]. Режим
доступу: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=46734>
5. Освітня система України на ринку міжнародних освітніх послуг. [Електронний ресурс]. Режим
доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/4.htm>
6. Олександр Сидоркін: яка вона – освіта майбутнього? Режим
доступу: <http://studway.com.ua/oleksandr-sidorkin/>
7. Перспективи освітньої системи в Україні [Електронний ресурс]. Режим
доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/juli/4.htm>
8. Сайт Українського філософського фонду. Режим
доступу: <http://www.philosophy.ua>
9. Сучасний стан та тенденції розвитку освіти / [Електронний ресурс]. —
Режим доступу: http://5ka.at.ua/load/bankivska_sprava/suchasnij_stan_ta_tendenciji_rozvitku_osvitnikh_mozhливостей_naselennja_ukrajini_referat/7-1-0-24062

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс «Філософія освіти і науки»:

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=439>